

Reakcia na tlačové vyhlásenie vedenia Najvyššieho správneho súdu SR

Dňa 07.10.2024 vydalo vedenie Najvyššieho správneho súdu SR (<https://www.nssud.sk/stanovisko-najvyssieho-spravneho-sudu-slovenskej-republiky-k-spochybnovaniu-sudu-a-jeho-sudcov/>) tlačové vyhlásenie, ktorým reagovalo na našu verejnú kritiku pomerov na uvedenom súde.

V prvom rade sa dôrazne ohradujeme voči tomu, že motívom pre realizáciu našej slobody prejavu boli emócie nenávisti, škodenia alebo dokonca až závisti.

Motívom pre realizáciu slobody prejavu bol fakt, že prítomnosť zvierat v budove súdu považujeme za jav, ktorý znižuje dôveryhodnosť justície. Proti tomuto záveru sa v tlačovej správe nenachádzal žiaden protiargument.

Ďalším dôvodom pre realizáciu slobody prejavu bolo to, že výdavok zo štátneho rozpočtu v podobe preplatenia mzdy z dôvodu narodenín sudcov a zamestnancov (a voľno z titulu narodenín) je podľa nášho názoru prejavom zhýralosti, odtrhnutia od reality (konsolidácie verejných financií) a tým pádom aj krokom späť od získania dôvery verejnosti. Môže tak vzniknúť obraz, že justícia ako celok je finančne zabezpečená nad primeranú mieru, a že pomery, ktoré panujú na najvyššom správnom súde, sú bežným javom a štandardom výkonu súdnictva.

Slobodu prejavu sme realizovali k veciam verejného záujmu, konkrétne ku spôsobu vykonávania súdnej moci. Sloboda prejavu spočívala v oznámení skutočností skutkového charakteru a vo formulovaní hodnotiaceho úsudku, opretého o dôvody. Tlačová správa skutkové tvrdenia nepoprela a hodnotiaci úsudok dala do kontextu nenávisťného prejavu a ďalšieho z bezdôvodných útokov.

Čo sa týka emočnej stability zamestnancov súdu a sudcov, táto má byť samozrejmosťou, ako aj osobnostná výbava odolnosti voči tlaku a stresu. Znovuzískanie balansu v prípade vyosenia z rovnováhy sa má realizovať takým spôsobom, aby tým nedošlo k ohrozeniu dôveryhodnosti justície. Pracovné prostredie má byť zdravé po profesionálnej stránke. Prítomnosť domácich miláčikov na pracovisku však nemá nič spoločné s profesionalitou a odbornosťou.

V čase, keď píšeme túto reakciu, má podľa našich informácií prebiehať pre zamestnancov a sudcov Najvyššieho správneho súdu SR v budove súdu premietanie filmu, aj s občerstvením, v rámci Filmového októbra. Z nášho pohľadu sa tak budova súdu mení na multifunkčné centrum – od zábavy v podobe zoocentra až po kino. A to je jav, ktorý kriticky komentujeme a odsudzujeme.

Pre vydaním vyššie uvedeného tlačového vyhlásenia vedenia dotknutej inštitúcie Dana Jelinková Dudzíková v otvorenej komunikácii sudcov položila viaceré otázky právneho charakteru, ktoré zostali dosiaľ nezodpovedané:

1. Bol urobený právny rozbor kompetencie vedúcej kancelárie NSS, či vôbec môže takto autoritatívne rozhodovať o tom, komu a aké zvierá na súde dovoľí? Resp. kto má konečné slovo? Predseda súdu? Je proti takémuto rozhodnutiu možnosť podať právny prostriedok nesúhlasu? Vyjadrila sa k tomu sudcovská rada? Má kancelária k dispozícii

zdravotné údaje všetkých osôb na súde, či netrpia alergiami resp. či s takýmto dojednaním v kolektívnej zmluve súhlasia?

2. **Čo hovorí nájomná zmluva na budovu súdu o účele nájmu?** Nájom je dojednaný na výkon súdництва.

3. **Čo hovorí zmluva o upratovaní?** Sú zvýšené náklady spojené s upratovaním po zvieratách?

4. **Čo hovoria predpisy mestskej časti Bratislavy, kde sa súd nachádza,** o prítomnosti a podmienkach držania zvierat v úradných budovách?

5. **Ako kancelária zabezpečuje kontrolu veterinárneho zdravia zvierat?** Predkladajú sa preukazy? Ako spolupracuje kancelária s orgánom veterinárnej správy? Nahlásila zriadenie chovného zariadenia pre zvieratá za účelom ich monitoringu?

6. **Čo na to sloboda zvierat a práva zvierat?**

Vid napr vyhl. č. 283/2020 Z.z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat, požiadavkách na odchyt túlavých zvierat a požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvierat

§ 1 ods. 3: Na účely tejto vyhlášky sa rozumie

a) spoločenským zvierat'om jedinec domestikovaného druhu psa, mačky, fretky alebo králika alebo jedinec druhu zaradeného medzi obojživelníky, plazy, hlodavce, okrasné ryby alebo vtáky vrátane ich kríženca; za spoločenské zviera sa nepovažuje voľne žijúce zviera, nebezpečný živočích alebo zviera chované alebo držané na farmárske účely.

§2 ods. 1 písm. c) a h): Všeobecnými požiadavkami na ochranu spoločenských zvierat sa rozumie zabezpečenie:

- umiestnenia zvierat'a v podmienkach, ktoré umožňujú vzhľadom na druh, kategóriu, stupeň vývoja a stupeň adaptácie zabezpečiť dobrý zdravotný stav a uspokojovanie fyziologických, etologických a sociálnych potrieb zvierat'a; zviera nesmie byť chované alebo držané v nepretržitej tme alebo bez primeranej doby oddychu od umelého osvetlenia a pri vytváraní skupín zvierat alebo pri pridaní zvierat'a do existujúcej skupiny sa musia zohľadňovať problémy so sociálnym správaním, ku ktorým môže prichádzať v dôsledku zmeny sociálnej štruktúry skupiny, ...

- **voľnosti pohybu zvierat'a** so zreteľom na jeho druh a v súlade s uznávanými skúsenosťami a vedeckým poznaním; zviera musí mať možnosť stáť alebo ležať v prirodzenej polohe a bez ťažkostí sa otáčať.

§ 5 Osobitné požiadavky na ochranu mačiek a fretiek a ich chovné zariadenia

(1) Mačka a fretka musia mať možnosť vidieť a počuť, čo sa deje v ich chovnom zariadení a jeho okolitom prostredí, a **musia mať možnosť komunikovať s okolitým prostredím.**

(2) Mačka a fretka musia mať **zabezpečený prístup ku vhodnému zariadeniu alebo materiálu, ktorý umožňuje obrusovanie pazúrov a šplhanie, a k nádobe s podstielkou alebo iným vhodným materiálom na defekáciu a močenie.** Podstielka alebo iný vhodný materiál sa udržiava čistý a podľa potreby sa vymieňa.

(5) Mačka a fretka chované alebo držané vo voliére alebo v kletke musia mať voľný prístup do vhodnej budy umiestnenej vo voliére alebo v kletke alebo prepojenej s voliérou alebo kletkou. Voliéra alebo kletka musí poskytovať mačke a fretke ochranu pred nepriaznivým počasím, najmä pred dažďom, mrazom a priamym slnečným žiarením, a musí byť vhodne odvodnená. Najmenšia výška voliéry alebo kletky je 2 m. Plocha voliéry alebo kletky závisí najmä od počtu mačiek alebo fretiek chovaných alebo držaných v danom priestore. Najmenšia plocha voliéry alebo kletky pre mačku a fretku zodpovedá ploche uvedenej v prílohe č. 4.

§ 6 Osobitné požiadavky na ochranu hlodavcov a králikov a ich chovné zariadenia

(1) Hlodavec a králik musia mať možnosť vidieť a počuť, čo sa deje v ich chovnom zariadení a jeho okolitom prostredí, a musia mať možnosť komunikovať s okolitým prostredím.

(2) Podlaha alebo spodná časť chovného zariadenia sa pokrýva vhodnou podstielkou, najmä senom, slamou, hoblinami alebo iným vhodným materiálom prednostne prírodného pôvodu. Na podlahu chovného zariadenia, ktorým je najmä uzatvorená kletka, presklená nádoba alebo plastový box, sa používajú pevné materiály bez otvorov, ktoré umožňujú opretie každého prsta všetkých končatín.

(3) Priestor v chovnom zariadení musí byť obohatený o štruktúry na ukrytie sa. Na vytvorenie úkrytov sa používajú prírodné materiály alebo iné neškodné materiály.

(4) Hlodavec a králik musia mať trvalý prístup ku krmivu alebo k inému prírodnému materiálu vhodnému na obrusovanie dorastajúcich zubov.

(5) Hlodavcovi aktívnemu v noci sa musia počas dňa vytvoriť podmienky na odpočinok a spánok bez rušenia.

7. Je na budove súdu označenie zákaz vstupu pre psov/zvieratá?

Podľa našich vedomostí sa takýto oznam na budove súdu nachádza. Má to znamenať, že tento zákaz neplatí pre všetkých rovnako? Je potom takýto stav v súlade s rovnakým zaobchádzaním? Môže potom disciplinárne stíhaný sudca prísť na pojednávanie tiež so psom? Čo, ak bude disciplinárne stíhaným sudcom sudca NSS SR, ktorý má povolený chov zvierat v budove súdu? Bude z toho titulu môcť priniesť do pojednávacej siene zvieratá?

Záverom si dovoľíme citovať zo stanoviska Poradnej rady európskych sudcov (CCJE) Stanovisko č. (2012) 15 CCJE o špecializácii sudcov, bod 18 a 23, ktorý pojednáva o možných nevýhodách špecializácie sudcov:

18. V niektorých prípadoch môže špecializácia sudcov škodiť jednotnosti súdnej moci. Môže v sudcoch vytvárať dojem, že ich odborné znalosti v špecializovaných oblastiach ich radia medzi elitnú skupinu sudcov, ktorá je iná ako ostatní. Tiež to môže vo verejnosti vyvolať dojem, že niektorí sudcovia sú „super sudcovia“, alebo naopak, že súd je exkluzívne technické teleso, oddelené od súdnej moci. To môže vyústiť do zníženia dôvery verejnosti v súdy, ktoré nebudú považované za dostatočne špecializované.

23. Zriadenie špecializovaných súdov vo verejnom záujme (napr. “protiteroristických“ súdov) môže mať za následok, že **štátna moc im zabezpečí lepšie materiálne a personálne zdroje nedostupné pre ostatné súdy.**

Nik nepožíva imunitu voči kritike – žiaden súd a žiaden sudca. Na kritiku treba reagovať protiargumentami, ktoré však uvedené tlačové vyhlásenie neobsahovalo.

Povešť si buduje každý sám a postupne. S povest'ou sa nenarodíte, treba na nej pracovať. Advokát po zložení advokátskeho sľubu, sudca po vymenovaní do funkcie resp. po úspechu v konaní pred súdnou radou. Tak, ako iné novovzniknuté súdy, aj Najvyšší správny súd SR, si musí získať dôveru verejnosti a aj kolegov – sudcov.

Neschopnosť nazerať na pomery na súde očami nezávislého pozorovateľa zvonka a namiesto vecnej komunikácie použiť manipulatívne techniky emočného charakteru citového vydierania (som obeť, všetci mi ubližujú, lebo mi závidia, nenávidia atď.) nie je naplnením komunikácie, po ktorej tlačové vyhlásenie volá.

Mediálna stratégia súdu (aj v krízových situáciách) je totižto základom, a to práve na zabránenie sebadeštrukčného PR verejnej inštitúcie.

V Bratislave, dňa 10.10.2024

Ayşe Pružinec Eren

Dana Jelinková Dudzíková